

K A R A R

Cumhurbaşkanının 10.03.2023 tarihli ve 2023/121 sayılı kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin yenilenmesine karar verilmiş olup, anılan karar Resmî Gazete'nin 10.03.2023 tarihli ve 32128 Mükerrer sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

Kurulumuzun 10.03.2023 tarihli ve 2023/90 sayılı kararıyla, birlikte yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçiminin 14 Mayıs 2023 Pazar günü, Cumhurbaşkanlığı Seçiminin ikinci oylamaya kalması durumunda 28 Mayıs 2023 Pazar günü yapılmasına karar verilmiştir.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 79'uncu maddesi ile seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzeni içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma görevi Yüksek Seçim Kuruluna verilmiş, radyo ve televizyon yayınları ile yazılı, sözlü ve görsel basın toplum üzerinde önemli bir rolü olduğu kabul edilerek, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 55/A ve 55/B maddelerinde gerekli hükümlere yer verilmiş, ayrıca 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un bazı maddeleri ile seçim hukukunu ilgilendiren 8, 30 ve 45'inci maddeleri dikkate alınarak düzenleme yapılması gerekmektedir.

Seçimlerin özgür ve adil bir ortamda yapılmasında, demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsuru olan siyasi partiler ile bağımsız adaylar ve Cumhurbaşkanlığı adaylarının, kendilerini halka anlatmalarında önemli bir payı olan basın ve yayın kuruluşlarının yayın ilkelerine uymaları zorunluluk arz etmektedir.

Bu kuruluşların bilgi toplama ve halkı bilgilendirmede önemli rol ve katkıları göz önünde bulundurularak, seçim kanunları ve 6112 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan; "Seçimlerle ilgili olarak seçim dönemlerinde yapılan yayınlara ilişkin usul ve esaslar Yüksek Seçim Kurulu tarafından düzenlenir." hükmüne dayanılarak; 14 Mayıs 2023 tarihinde birlikte yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde uygulanacak Seçim Takvimine göre; seçim takviminin başlaması tarihi olan 18 Mart 2023 Cumartesi gününden seçimlerin bitimine kadar olan dönemde basın ve yayın kuruluşlarının yayın ilkelerinin karara bağlanması amacıyla hazırlanan karar tasarı Kurulumuza sunulmuş olmakla, konu incelendi.

GEREKÇİ GÖRÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Ulusal iradenin sağlıklı ve serbest biçimde oluşabilmesi amacıyla Anayasa'nın 79'uncu maddesiyle; seçimlerin yargı yönetimi ve denetimi altında yapılması kurala bağlanmıştır; seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzeni içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama görevi Yüksek Seçim Kuruluna verilmiştir.

Demokratik toplum düzeni gereklerine uygun bir seçimin yapılabilmesi, oy verme gününden önce Cumhurbaşkanlığı adaylarının, siyasi partilerin ve bağımsız adayların özgür, eşit, serbest biçimde kendilerini topluma tanıtmaları, program ve projeleriyle yarışmalarına olanak sağlayan bir ortamın oluşturulması zorunludur. Nitekim demokratik bir seçim için gerekli ortamın oluşturulabilmesi amacıyla seçimin başlaması olarak belirlenen tarihten oy verme gününe kadar geçen süreyi kapsayan seçim döneminde uygulanacak usul ve esaslar ilgili kanunlarda düzenlenmiştir.

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 2023/126

Kamuoyunu etkileyip, yönlendirebilmeleri nedeniyle radyo ve televizyon yayınları, seçim döneminde daha ayrıntılı ve özenle uygulanması gereken usul ve esaslara tabi tutulmuştur. 298 sayılı Kanun ile 6112 sayılı Kanun, radyo ve televizyon, basın, iletişim araçları ve internet yayınları ile ilgili düzenlemeleri içermektedir.

6112 sayılı Kanun'un; "Seçim döneminde yayınlar" başlıklı 30'uncu maddesinin;

Birinci fıkrasında; "Seçimlerle ilgili olarak seçim dönemlerinde yapılan yayınlara ilişkin usul ve esaslar Yüksek Seçim Kurulu tarafından düzenlenir."

İkinci fıkrasında; "Üst Kurul, medya hizmet sağlayıcılarının seçim dönemlerindeki yayınlarını Yüksek Seçim Kurulunun kararları doğrultusunda izler, denetler ve değerlendirir."

"Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun yükümlülüğü" başlıklı 45'inci maddesinin;

Birinci fıkrasında; "8 inci maddede belirtilen yayın ilkeleri ile bu Kanunun yayın hizmetlerinde ticari iletişim düzenleyen hükümleri, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu yayınları hakkında da uygulanır."

İkinci fıkrasında; "Söz konusu yükümlülüğün yerine getirilmemesi hâlinde, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu ihlâlin niteliği açıkça belirtilerek Üst Kurulca uyarılır ve yükümlülüğün yerine getirilmesi ilgili Bakanlığa bildirilir." hükümlerine yer verilmiştir.

298 sayılı Kanun'un "Özel radyo ve televizyonlarla yayın" başlıklı 55/A maddesinin;

Birinci fıkrasında; "Seçimlerin başlangıç tarihinden oy verme gününün bitimine kadar özel radyo ve televizyon kuruluşları, yapacakları yayınlarda 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununun 5, 20, 22 ve 23 üncü maddeleri ile 31 inci maddesinin ikinci fıkrası hükümlerine tabidir."

İkinci fıkrasında; "Seçimin başlangıç tarihinden itibaren oy verme gününden önceki yirmi dört saate kadar olan sürede, siyasi partiler veya adaylar radyo ve televizyonlarda birlikte veya ayrı ayrı açık oturum, röportaj, panel gibi programlara katılarak görüşlerini açıklayabilirler. Siyasi partiler veya adayların açık veya kapalı yer toplantıları, radyo ve televizyonlarda canlı olarak yayınlanabilir."

Hükümleri yer almakta olup, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu (TRT) ile özel radyo ve televizyonlar yukarıdaki fıkra hükümlerine göre seçime katılan siyasi partiler ile bağımsız adayların birlikte veya ayrı ayrı açık oturum, röportaj, panel gibi programlara katılımını sağlamak ve görüşlerini açıklama imkânı verirken, seçim hukukunun temel ilkeleri olan etiklik, dürüstlük, serbestlik ilkelerine uymak zorundadır.

"Basın, iletişim araçları ve internette propaganda" başlıklı 55/B maddesinin;

Birinci fıkrasında; "Seçime katılan siyasi partiler ve bağımsız adaylar, seçim propaganda süresinin sona ermesine kadar, yazılı basında ilân ve reklam yoluyla veya internet sitesi açarak sözlü, yazılı veya görüntülü propaganda yapabilirler."

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 2023/126

kinci fıkrasında; “Vatandaşların, elektronik posta adreslerine gönderilecek mesajlarla, taınabilir veya sabit telefonlarına sesli, görüntülü veya yazılı mesaj göndermek suretiyle propaganda yapılamaz. Ancak, siyasi partilerin kendi üyelerine gönderdiği sesli, görüntülü veya yazılı mesajlar her zaman serbesttir.”

Üçüncü fıkrasında; “Oy verme gününden önceki on günlük sürede, yazılı, sözlü ve görsel basın ve yayın araçları ile kamuoyu ara tırmaları, anketler, tahminler, bilgi ve iletim telefonları yoluyla mini referandum gibi adlarla bir siyasi partinin veya adayın lehinde veya aleyhinde veya vatandaşın oyunu etkileyecek biçimde yayın yapılması ve herhangi bir surette da tıtımı yasaktır. Bu sürenin dıında yapılacak yayınların; tarafsızlık, gerçeklik ve do ruluk ilkelerine uygun olması arttır. Kamuoyu ara tırmaları ve anketlerin yayınlanması sırasında, ara tırmanın hangi kurulu tarafından yapıldı ının, denek sayısının, ara tırmanın kim tarafından finanse edildi inin açıklanması zorunludur.”

Dördüncü fıkrasında; “Bu madde hükümlerine göre yapılacak propagandaların ve yayınların ilkeleri Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.”

kuralları yer almı tır.

2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu'nun 5'inci maddesi ve 6112 sayılı Kanun'un 8'inci maddesi, radyo ve televizyon kurulu larının uymakla yükümlü oldukları yayın hizmet ilkelerini ayrıntılı biçimde saptamı tır. Söz konusu yayın ilkeleri, seçim hukukunun temel ilkeleri olan e itlik, serbestlik, dürüstlük ilkelerini de kapsamaktadır. Bu ilkelerin titizlikle uygulanmaları halinde, radyo ve televizyon yayınları, seçimlerin demokratik bir ortamda gerçekleşmesine katkı sa layacaktır.

Buna göre, radyo ve televizyon yayınları ile basın ve iletim araçlarının tabi tutuldu u usul ve esaslar, seçim döneminde son yirmi dört saat, oy verme gününden önceki on günlük süre ile di er bölümü için ayrı ayrı düzenlenmi tır.

Radyo ve televizyon kurulu ları, oy verme gününden önceki yirmi dört saat dıındaki seçim döneminde 2954 ve 6112 sayılı Kanunlarda belirtilen ilkelere titizlikle uymak suretiyle yayınlarını sürdürebileceklerdir.

Basın, iletim araçları ve internet üzerinden yapılan yayınlarla ilgili 298 sayılı Kanun'un 55/B maddesi ile 2954 ve 6112 sayılı Kanunlarda öngörülen düzenlemeler kar ısında, söz konusu yazılı basın, iletim araçları ve internet üzerinden yapılan yayınların, seçim hukukunun temel ilkeleri olan e itlik, serbestlik, dürüstlük ilkelerine uygun bir e kilde yapılması gerekmektedir.

Kurulumuzca, seçim döneminin belirtilen bölümüyle ilgili olarak bu dönemin özellikleri göz önüne alınmak suretiyle a a ıda yazılı yasal düzenlemelerde yer alan bazı kural ve ilkelerin radyo ve televizyon kurulu ları ile yazılı, sözlü ve görsel basına duyurulması gerekli görülmektedir.

A- Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu (TRT) ile Özel Radyo ve Televizyon Kurulu ları Yayınlarında;

1) Radyo ve televizyon kurulu ları, tek yönlü, taraf tutan yayınlar yapamazlar. Bu kurulu lar yayınlarında demokratik kurallar çerçevesinde Cumhurbaşkanı adayları, siyasi partiler ve ba ımsız adaylar arasında fırsat e itli ini sa lamak zorundadırlar.

2) Adalet ve tarafsızlı a, kanunlara uygun davranmakla yükümlü olan yayın kurulu ları, ırk, cinsiyet, sosyal sınıf veya dini inançları esas alarak yayın yapamazlar.

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 2023/126

3) Seçimin başlangıç tarihinden itibaren oy verme gününden önceki yirmi dört saate kadar olan sürede, Cumhurbaşkanlığı adayları, siyasi partiler veya bağımsız adaylar radyo ve televizyonlarda birlikte veya ayrı ayrı açık oturum, röportaj, panel gibi programlara katılarak görüşlerini açıklayabilirler. Siyasi partiler veya adayların açık veya kapalı yer toplantıları, radyo ve televizyonlarda canlı olarak yayınlanabilir.

B- Basın İletişim Araçları ve İnternet Yayınlarında;

1) Seçime katılan Cumhurbaşkanlığı adayları, siyasi partiler ve bağımsız adaylar, seçim propaganda süresinin sona ermesine kadar, yazılı basında ilân ve reklam yoluyla veya internet sitesi açarak sözlü, yazılı veya görüntülü propaganda yapabilirler.

2) Seçime katılan Cumhurbaşkanlığı adayları, siyasi partiler ve bağımsız adaylar, vatandaşların, elektronik posta adreslerine gönderilecek mesajlarla, telefonla veya sabit telefonlarına sesli, görüntülü veya yazılı mesaj göndermek suretiyle propaganda yapamazlar. Ancak siyasi partilerin kendi üyelerine gönderdiği sesli, görüntülü veya yazılı mesajlar her zaman serbesttir.

3) Oy verme gününden önceki on günlük sürede, yazılı, sözlü ve görsel basın ve yaygın araçları ile kamuoyunu araştırmaları, anketler, tahminler, bilgi ve iletişim telefonları yoluyla mini referandum gibi adlarla bir siyasi partinin veya adayın lehinde veya aleyhinde veya vatandaşların oyunu etkileyecek biçimde yaygın yapılması ve herhangi bir surette dağınıklığı yasaktır.

4) Seçimin başlangıç tarihinden oy verme gününden önceki on günlük süreye kadar yapılacak kamuoyunu araştırmaları ve anketlerin yaygınlanması sırasında, araştırmaların hangi kuruluş tarafından yapıldığının, denek sayısının, araştırmaların kim tarafından finanse edildiğinin açıklanması zorunludur.

S O N U Ç:

Açıklanan nedenlerle;

18 Mart 2023 tarihinde başlayan seçim döneminde;

1- Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu ile özel radyo ve televizyon kuruluşlarının, seçim takviminin başlangıç tarihi olan 18 Mart 2023 tarihinden oy verme gününün bitimine kadar yapacakları yayınlarda;

a) 2954 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde öngörülen genel yayın esasları ile 6112 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinde yer alan yayın hizmet ilkelerine titizlikle uymaları gerektiğidir,

b) Tarafsızlık, gerçeklik ve doğruluk ilkelerine uygun davranmakla yükümlü radyo ve televizyon kuruluşları ile yazılı, sözlü ve görsel basının, tek yönlü, taraf tutan yayınlar yapamayacaklarına, bu kuruluşların yayınlarında demokratik kurallar çerçevesinde Cumhurbaşkanlığı adayları, siyasi partiler ve bağımsız adaylar arasında fırsat eşitliğini sağlamak zorunda olduklarına,

c) Cumhurbaşkanlığı adayları, siyasi partiler ve bağımsız adayların, seçim döneminde görüşlerinin eşitlik, serbestlik, dürüstlük ilkelerine uygun bir şekilde yansıtılması için gerekli katılımın sağlanması, bu konudaki girişimlerini ve sonucunu yayınlarında açıkça ilân ederek kamuoyuna duyurması gerektiğidir,

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 2023/126

ç) Yayınlarında adalet ve tarafsızlığına, kanunlara uygun davranmak zorunluluğuna ve bulunan anılan kurulların, ırk, cinsiyet, sosyal sınıf veya dini inançları da esas alarak yayın yapamayacaklarına,

d) Cumhurbaşkanlığı adayları, siyasi partiler ve bağımsız adayların, radyo ve televizyon kanalları ile yazılı, sözlü ve görsel basında yapacakları propagandalarda, Türkçe'nin yanı sıra farklı dil ve lehçelerin de kullanılabilmesine,

e) Herhangi bir yayının internet ortamında propaganda yasaklarına aykırılık içerecek şekilde yayını halinde, tüm dünyadan izlenmesi mümkün olduğundan, bu yayına erişimi engelleme kararı verme ve gereği için erişimi sağlayıcılarına bildirme görevinin, itirazın yapıldığı yer ilçe seçim kurulu başkanlığına ait olduğuna,

f) Cumhurbaşkanlığı adayları, siyasi partiler ve bağımsız adayların oy verme gününden önceki yirmi dört saate kadar olan sürede radyo ve televizyonlarda birlikte veya ayrı ayrı açık oturum, röportaj, panel gibi programlara katılarak görüşlerini açıklayabileceklerine,

g) Cumhurbaşkanlığı adayları, siyasi partiler ve bağımsız adayların açık veya kapalı yer toplantılarının radyo ve televizyonlarda canlı olarak yayınlanabilmesine,

h) Seçim dönemi içinde, özel tanıtıcı programların (Ulusa Sesleni, Millete Hizmet Yolunda vb. konularını) banttan veya canlı olarak yayınlanamayacağına,

2- Seçime katılan Cumhurbaşkanlığı adayları, siyasi partiler ve bağımsız adayların seçim propaganda süresinin sona ermesine kadar, yazılı basında ilân ve reklam yoluyla veya internet sitesi açarak sözlü, yazılı veya görüntülü propaganda yapabileceklerine,

3- Vatandaşların, elektronik posta adreslerine, taahhütlü veya sabit telefonlarına sesli, görüntülü veya yazılı mesaj gönderilemeyeceğine, ancak siyasi partilerin kendi üyelerine sesli, görüntülü veya yazılı mesajları her zaman gönderebileceklerine,

4- Oy verme gününden önceki on günlük sürede, yazılı, sözlü ve görsel basın ve yayın araçları ile kamuoyu araştırmaları, anketler, tahminler, bilgi ve iletişim telefonları yoluyla mini referandum gibi adlarla bir Cumhurbaşkanlığı adayının, siyasi partinin ve bağımsız adayın lehinde veya aleyhinde veya vatandaşın oyunu etkileyecek biçimde yayın ve herhangi bir surette dağıtımının yapılamayacağına,

Bu sürenin dışında yapılacak yayınların; tarafsızlık, gerçeklik ve doğruluk ilkelerine uygun olmasına, kamuoyu araştırmaları ve anketlerin yayınlanması sırasında, araştırmacının hangi kurulu tarafından yapıldığının, denek sayısının, araştırmacının kim tarafından finanse edildiğinin açıklanmasının zorunlu olduğuna,

5- Karar örneğinin Resmî Gazete'de yayımlanmasına,

6- Karar örneğinin;

a) Adalet Bakanlığına,

b) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığına,

c) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna,

ç) Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğüne,

d) Seçime katılabilecekleri tespit ve ilân edilen siyasi parti genel başkanlıklarına,

e) Seçim Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına, gönderilmesine,

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No: 2023/126

7- Karar örneğinin Seçmen Kütüğüne Genel Müdürlüğünce www.ysk.gov.tr adresinde yayınlanmasına,

8- Karar özetinin Yüksek Seçim Kurulu duyurusu olarak Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunda (TRT) yayınlanmasına,

15.03.2023 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Başkan
Ahmet YENER

Başkanvekili
Ekrem ÖZÜBEK

Üye
Ali ÜRKER

Üye
Orhan USTA

Üye
Battal ÖZÜT

Üye
Talip BAKIR

Üye
Dr. Serdar MUTTA

Üye
Mahmut AKGÜN

Üye
Feyzi EROĞLU

Üye
Smail KALENDER

Üye
Ali ÇOPUR